

I N F O R M A S J O N

VEFAS

P O S T E N

Miljømagasinet fra Vefas
#1/2012

Hele sykkelen er laget
av brukte ting som folk
har kildesortert
- Lite fett!

Vefas har siden innføring av kilde-sortering i 2003, tatt stadig nye skritt opp på prosentskalaen på gjenvinning i husholdningene. Vi har gått fra 30 % i 2003 til 94 % gjenvinning i 2011. Det vil si at vi har nådd nasjonalt mål (80 %) med god margin.

For å nå dit har vi selvsagt fått dra-hjelp av ulike nasjonale pålegg, blant annet deponiforbudet. Men uansett hvordan man ser på det eller beregner, så er det innbyggerne i Alta, Kautokeino, Hasvik og Loppa kommune som har gjort grovarbeidet. Uten deres innsats og grunnholdning hadde ikke en slik høy gjenvinningsprosent vært mulig. Jeg skulle ønske jeg kunne få alle de 9400 avfallsdunkene til å lette litt på lokket i ren og skjær ærbødighet når dere går forbi, som en takk for innsatsen. Teknologisk er vi nok fortsatt ett stykke unna noe slikt, men JEG tar av meg hatten for dere. En stor HONNØR skal dere ha.

Gjenvinningsbransjen har nå rettet søkelyset på utfordringene som ligger i utfasing av farlig avfall, og på fordeler som gjenvinning av ikke fornybare ressurser gir, som blant annet metaller. Vefas engasjerer seg i en ny nasjonal kampanje der dette er tema, og som har fått det klingende navnet "Fra null verdi til full verdi". Kampanjen frontes av TV-kjendisen Alex Rosen. Dette kan dere lese mer om i dette nummeret av Vefasposten og på sortere.no

Metall egner seg utmerket til resirkulering fordi egenskaper og kvalitet ikke forringes i gjenvinningsprosessen. Vi vil oppfordre alle til å returnere mer metall som blikkbokser, sykler, utrangerte biler, vaskemaskiner, komfyrer og lignende. Våre godkjente mottaksanlegg er klare til å ta imot! La oss alle jobbe for å få mer metall tilbake i kretsløpet, og derigjennom være med på å redusere behovet for uttak av jomfruelige materiale. Når det en gang blir knapphet på ikke fornybare ressurser vil "Urban Mining" bli mer enn ett begrep og alle vil bli tvunget til å tenke nytt. Visste

du forresten at det i ett tonn gullmalm finnes det ca 5 gram gull, mens det i ett tonn med kretskort kan det finnes opptil 250 gram gull!

Vefas sine abonnenter er gjennom gode sorteringsvaner i forkant og allerede godt i gang med moderne gruvedrift i egen husholdning.

HUSK. God sortering av avfallet er et viktig bidrag til miljøet og samtidig din mulighet for å påvirke renovasjonsavgiften.

Åpningstider / Rahpanálggít	Telefoner
Hovedkontor / Hálldahus Mandag-fredag.....0800-1530 Mánnodagas-bearjadahjii.....0800-1530	Hovedkontor/Hálldahus Amtmannsnesveien 101... 78 44 47 50 Stengelsesmoen avfallsanlegg 78 44 47 50 Omlastestasjon Kautokeino/Guovdageaidnu 78 48 78 50 Omlastestasjon Loppa/Láhppi 78 45 85 45 Omlastestasjon Hasvik/Áknoluokta 78 45 12 00 Renovatør Alta/Kautokeino 78 44 47 50 Renovatør Loppa/Hasvik 95 74 55 84
Stengelsesmoen avfallsanlegg Mandag-fredag.....0815-1500 Torsdag.....0815-1800 Mánnodagas-bearjadahjii.....0800-1500 Duorastaga.....0815-1800	
Omlastestasjon Kautokeino / Guovdageaidnu Torsdag / Duorastaga.....1300-1800	Hjemmeside/Interneahhtasiidu www.vefas.no
Omlastestasjon Loppa / Láhppi Torsdag / Duorastaga.....1200-1800	Mail firmapost@vefas.no
Omlastestasjon Hasvik / Áknoluokta Torsdag / Duorastaga.....1300-1800	

váldočálus

Aborempossint asit estiatum que qui des eariam quiam dolest, ium assinve llo-raesseque dest que landandis qui velessi nveliquo ero tectorum esti dolorum sundend aepudipsant volesto cus num alici assimus que is inctem nem ipsandaniat Fugit vellabo restrum audis inum quas inciis evenet ad ma quis perum id untia intium nestist, et ommodioris que evellam, sint haritiur? Ribus sa int.

Name et rem. Eptaecatium sequi ut facer-ro quo consed qui cor restorporio. Ilit voluptur reribus, occumen tecessesquo bea as aut volupta voluptat magnihil ium fugiae reprem quaecume maximus ea que pel mo moluptum utatque et ut quibusda prae eosae deriat aut eos aut lam fugiati optur simolorio de magnis sunt occul-labore reprecea cus si ducia vulluptas aut que sus es quibus ad ut ate pore volenim volumqu iaecearunt volorem voluptaero quae as ario. Nam velendam, nonsed quos ersperios molum as is quatur, odis non rem il id molorporio valor aut illaute pre, consect emolest veratent et eum el molesequis rewend excaequiam, sit aut voluptas resequo blautat uritius ut etur, consequesum harchictur maximperum nihil ilicimincta quae as alia ipsam et odit-tati aeprestiat hicide pre num aut et int hit ratur andae et, quiam fugit omnihitatem. Verro beatemporum et et harit lanimi, ate

LA OSS DERFOR SAMMEN GJENVINNE MER.

Kjetil Romsdal
Adm.direktør

sit, omnimet, solori arum que laboribea qui sinci opta volo eos mil ipiendis expla dolum fugita pre voluptatur andebis ex-placepra cus unti doloruntem aut eaque valor molorep elitasped moluto eturiorro cum as ma sa dicab iligeni minveri ullor sequae. Sam ratat.

Commolu ptatiur am haribus aceat. Uptur, que por sinvelenihil idi doloreperum antota volestrum qui ium isquodia vent quia in ea ni omnis am num quosam resec-usae destiat que sam debitatem is asitio. Udi comnis ad qui ut acepel eumqui dunto et ipiti blaccus ventemqui solecum facea corroribus eossiment, est arum, venecto estia vidis dentiam facid quam nectem viderum ea dolessi consequas pa ipsa atepedi diassit mi, aut optatur accae doloria speditas estrum eos a quam excaequiant aut est recotatas del ipieniet aut aspidis dolupienduci dollabo rehentis usdandae dolupta tempero ipis est verumquid quibus-dame omnimol uptaeribus doloremquam quas sed quam estiumquam volupta ture-mol uptasit imusani endebis quae plabo. Et a sit lit at.

Mii sávvat buriid juovllaid buot min geava-heddjiide ja dingojeddjiide

Kjetil Romsdal
Hálldahuslaš direktøva

Elever fra Sørøya ble Norgesmestere i innsamling

De ferskeste Norgesmestrene fra Finnmark tilhører verken noen kampsport, svømmeklubb eller driver motorsport med høy kubikk-faktor. De nybakte mestrene samlet inn telys i et antall som ingen andre i Norge klarte å følge dem på.

Tre ganger tre hurra! for te-lysjegerne fra Sørvær! Ved å finkjemme sitt lokalmiljø i et halvt år har de lyktes i å samle hele 6092 telys per elev. Det tilsvarer nesten en hel sykkel hver!

Med bare tre elever har klassen klart å samle 18276 brukte telys til gjenvinning.

Vi tar av oss hatten, og bukker og neier og gratulerer! Klassen mottar medaljer og Norgesmesterdiplom i posten. I tillegg er klassen blitt invitert til aluminiumsanlegget på Holmestrand om ikke så alt for lenge, til en morsom og lærerik omvisning.

Aksjonen begynte 1. oktober 2011, og ble avsluttet 31. mars 2012.

I løpet av denne perioden deltok totalt 26.591 barn & ungdom i innsamlingen, det ble kåret totalt 19 fylkesvinnere.

Totalt ble det samlet inn svimlende 13.470.719 telys, noe som betyr at mer enn 9 tonn aluminium har gått til gjenvinning i stedet for rett i søpla. Dette er faktisk nok til å produsere totalt 1.924 stk. sykler.

Vi gratulerer alle som deltok, og en spesiell takk til de utrolige vinnerene fra Sørvær.

1.-4 trinn, Langfjordbotn skole, Langfjordbotn kom på 3 plass i finnmark og de var og leverte inn sine t-lys på Stengelsen.

Barna heter Sara Ovedie Karlstrøm, Isolde Linnea Wndelgaard og Jonatan Wirkola Danielsen. De hadde samlet inn 8997 stk, 2999 pr deltaker.

Ferske Norgesmestere fra Sørvær Oppvekstsenter har her mottatt både medaljer og diplomer, og i løpet av nærmeste framtid bærer det ned til omvisning på aluminiumsanlegget på Holmestrand. Totalt samlet disse tre Norgesmestrene inn 18276 telys.

Vefas retur overtar AltaLabben

Da Vefas kjøpte det gamle industrianlegget på Amtmannsnes, var det ut i fra en langsiktig strategi om å fylle anlegget med tverrfaglig kompetanse. Ikke bare skulle man være "selvforsynt", man skulle også kunne selge denne kompetansen ute. Det er nå i ferd med å skje.

Da det kommunale selskapet AltaLabben ble lagt ut for salg, var ikke Ketil Romsdal og Vefas sen om å slå til. Her hadde man både mulighet til å posisjonere seg i forhold til framtidig industri som Olje, gass og gruveindustri - men også selv ta hånd om de mange analyseoppdragene som man før var avhengige av å kjøpe ute.

- For oss var dette perfekt timing, forteller Kjetil Romsdal. Lokalene hadde vi, kompetansen AltaLabben var i bestiltelse av hadde vi en direkte nytteverdi av - og vi så en mulighet til å tilby analysetjenester til næringsliv, kommuner og private aktører.

At fremtiden synes lys mht olje, gass og gruveindustrien som også vil bli underlagt et strengt regime knyttet til prøver og analyser var på mange måter en framtidig bonus.

Også for private

- det er et voksende marked blandt private som ønsker å få utført analyseoppdrag, fortsetter Romsdal. Vi gjør prøver både av hyttevann, basseng/stamp til en rimelig penge, for å avdekke at man opererer innenfor godkjente verdier, og ikke utsetter seg for helsefarlig risiko, avslutter Kjetil Romsdal.

Bioingeniørene Tatiana Kachan og Jingxuan Liu

Gjennom oppkjøp av AltaLabben tilfører Vefas Retur ny kompetanse til Amtmannsnes Miljø- og Industripark. Oppkjøpet er i tråd med selskapets strategi, og skal gi inntekter på sikt.

Vefas retur vant kommunalt oppdrag

Da Alta kommune utlyste kontrakt knyttet til tømning av septik, ønsket de at den framtidige samarbeidspartneren skulle inneha framtidsrettet teknologi som sikret gjenbruk. Den nye samarbeidspartneren ble...Vefas Retur.

Raymond Kames hos Vefas Retur er både stolt og fornøyd over at Alta kommune fant det beste anbudet lokalt.

- kort fortalt gjelder dette tømning av septikanleggene, og det nye er at vi kun henter ut "tørrmassene", mens væsken blir igjen i anlegget. Tørrmassene går igjennom en prosess hvor det iblandes hageavfall, og tørkes - og hvor det i sluttprosessen kommer ut som høyverdig og innholdsrik vekstjord, forteller Kames. - Her oppnår man miljøgevinst på flere nivå, fort-

setter Kames. Den "gamle" metoden hvor man tømte hele septikanlegget, gjorde at man kapasitetsmessig hadde full tankbil etter å ha tømt 3 anlegg, nå tømmer man inntil 20 anlegg før vi må returnere til Stengelsen. Dette gir både en miljøgevinst og en økonomisk gevinst i forhold til reduserte utslipp og driftskostnader, avslutter Kames - og legger til at Vefas har i bestilling verdens første slamsuger m/doble avvanningsenheter - noe som vil gi en suveren kapasitet.

I Norge gjenvinner vi årlig metall-emballasje tilsvarende 300.000 sykler!

Kampanjen "Fra null verdi til full verdi" setter på nytt fokus på viktigheten av å sortere avfall. Alt man sorterer blir til noe nytt. Eksempelvis gjenvinner vi årlig nok metallemballasje til å produsere 300.000 sykler!

Fra null verdi til full verdi!

Alt du kildesorterer blir til noe nytt. Da spares råstoff, energi og miljø. I disse dager går det en landsomfattende kampanje for å sette fokus på verdien av å kildesortere avfall

Viser at det nytter

En sykkel, for eksempel, er laget av mange deler som før har vært noe annet. Det annonseres på TV, i sentrale og lokale aviser, på radio og kino og på nettsider. Programleder, komiker og musiker Alex Rosén er kampanjens frontfigur.

Det nytter å stå samlet med felles holdninger om at det nytter å kildesortere. Først når man legger sammen totalene, får man et inntrykk av størrelsene. Når elevene fra Sørøya samler inn ca 6000 telys hver, så er det nok aluminium til å produsere 1 sykkel hver.

I Norge gjenvinner vi årlig metallemballasje tilsvarende 300.000 sykler! I tillegg til gjenbruken av metallene, så bruker vi kun 5% av energien som kreves til å lage ny aluminium.

Kildesorteringsquiz - Vinn en sykkel
På www.sortere.no kan du være med i en konkurranse om å vinne en sykkel.

Fra null verdi til full verdi

Bakgrunnen for kampanjen er å gjøre folk trygge på at kildesortering gir miljøgevinst. Halvparten av befolkningen har ingen formening om hvor mye av det sorterte avfallet som blir gjenvunnet. Samtidig er ønsket om å gjenvinne materialer en av de største motivasjonsfaktorene for å kildesortere. På nettsiden www.sortere.no får du vite hva som kan kildesorteres og hvor det skal leveres. For mange føles det meningsløst å kaste materialer som kan brukes på nytt.

De vanligste produktene folk flest forbinder med gjenvinning er papirprodukter, fleeceklær og ny emballasje.

Men kildesortert avfall kan bli til mye forskjellig. -Plastemballasje som potetgullposter og kaffeposer kan for eksempel bli til stolper og utemøbler. Matavfall blir til kompostjord og biogass. Avfall er en verdifull ressurs! Visste du at man kjører 96 meter på et bananskall?

Miljøbrølet Alex

- Se på gamle flyfoto fra Oslo, trærne var døde. Datt du uti Oslofjorden, ble du sjuk. Slik er det ikke i dag. Trærne er grønne og fjorden har blitt renere. Dette viser at det er mulig å fikse på miljøet.

Alex Rosèn regner seg som en miljøoptimist og fronter i kjent stil en landsdekkende sorteringskampanje som støttes av blant andre Renholdsverket i Trondheim. - Klart det nytter å kildesortere! Vi må bruke ressursene så smart som mulig og forurense så lite som vi kan. Plasten skal resirkulere, ikke havne i magen til en stakkars hval, brummer Alex, som forteller at han tenker mye mer på miljøet etter at han fikk barn.

- Indianerne hadde en fin livsstil. De forst at de var en del av naturen. Dette må vi også forstå. Vi er en del av det store kretsløpet. Ta metall: alt metall som er tyngre enn aluminium, ble skapt i en supernova for milliarder av års dien. Det ligger det til det blir utvunnet, slik som for eksempel kvikksølv og bly. Disse metallene brukes i ting vi trenger. Men det blir trøbbel om vi er sløve når noe skal kastes. Farlige stoffer blir ikke borte hvis vi pøler det i naturen eller i feil søppeldunk. De kan dukke opp igjen i maten og kødde med helsa vår. Så ta ansvar for søpla, sorter riktig. Da blir alt mye bedre!

**”Hele sykkel
er lagd av brukte
ting som folk har
kildesortert
- lite fett!”**

Alex Rosèn
Programleder, oppdager,
pappa og miljøoptimist

**”Plasten skal
resirkuleres, ikke
havne i magen på
en stakkars hval!”**

Alex Rosèn regner seg som miljøoptimist, og ser mot indianerne når han snakker om å leve i pakt med naturen. Ta ansvar for miljøet - og sorter søpla di, er hans oppfordring.

Viste du at 8 panteflasker av plast = 1 fotballdrakt? Både Brasil og Portugal har spilt i fotball-VM med drakter av resirkulerte plastflasker.

Metallemballasjen vi gjenvinner hvert år i Norge tilsvarer vekten av et middels stort hurtigruteskip.

Av 670 resirkulerte aluminiumsbokser kan vi lage en sykkel.

Visste du at 91,5% av vaske-maskinen blir gjenvunnet?

I ett tonn gullmalm finnes det ca 5 gram gull. I ett tonn med kretskort kan det finnes opptil 250 gram gull!

Gratislevering husholdninger

ALTA KOMMUNE

Stengelsen avfallsanlegg 14. mai og 15. mai kl. 0815-2000

Utplasserte containere

Lille Lerresfjord	29. mai og 30. mai	
Komagfjord	29. mai og 30. mai	
Nyvoll	4. og 5. juni	
Storekorsnes	4. og 5. juni	
Kviby	23. og 24. mai	kl. 1200 - 2000
Tappeluft	21. og 22. mai	
Langfjordbotn	21. og 22. mai	
Talvik	21. og 22. mai	kl. 1200 - 2000

I Talvik og Kviby vil Vefas stå med bemannet bil og container fra kl. 12 -20 begge dager. OBS! Avfall som blir lagt ut før containere blir satt ut, eller etter containere er hentet inn, vil ikke bli plukket opp av Vefas.

**Farlig avfall kan ikke leveres til container, men til Miljøruta.
Dato blir annonsert i media.**

KAUTOKEINO KOMMUNE

Hannomaras omlaststasjon 22. mai og 24. mai kl. 1300-2000

Utplasserte containere

Maze	6. og 7. juni	
Lahpoluoppal	11. og 12. juni	
Suossjavri	11. og 12. juni	

I Maze vil Vefas stå med bemannet bil og container fra kl. 12 - 20 begge dager. OBS! Avfall som blir lagt ut før containere blir satt ut, eller etter containere er hentet inn, vil ikke bli plukket opp av Vefas.

**Farlig avfall kan ikke leveres til container, men til Miljøruta.
Dato blir annonsert i media.**

LOPPA KOMMUNE

Øksfjord omlaststasjon 8. mai og 24. mai kl. 1200-2000

Utplasserte containere

Sandland	8. - 10. mai	
Sør-Tverrfjord	8. - 10. mai	
Bergsfjord	22. - 24. mai	
Nuvsvåg	29. - 31. mai	
Tverrfjord	29. - 31. mai	

Tappeluft	21. og 22. mai	
Langfjordbotn	21. og 22. mai	
Talvik	21. og 22. mai	kl. 1200 - 2000

OBS! Avfall som blir lagt ut før containere blir satt ut, eller etter containere er hentet inn, vil ikke bli plukket opp av Vefas.

Farlig avfall kan ikke leveres til container, men til omlastestasjonen i Øksfjord.

HASVIK KOMMUNE

Hasvik omlaststasjon 7. juni og 14. juni kl. 1300-2000

GRATISLEVERING av avfall for husholdninger nærmer seg, og vi i Vefas har begynt å forberede storinnrykk.

Noen enkle regler MÅ man imidlertid ta hensyn til;

- sikre lasten godt
- EE avfall kun på anvist plass
- sorter etter anvisning - spør hvis du er usikker
- sett av tid, det kan oppstå kødannelse
- vis hensyn